

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Manvale Sodalitatis B. Mariae Virginis. siue Exercitivm
Spiritvale Christianae Pietatis**

Véron, François

Coloniae Agrippinae, 1505 [i. e. 1605]

3. Exercitium triplex de Cruce & pass. Domini.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46577](#)

PARS TERTIA.

Peculiare exercitium de Cruce, & p[ro]fessione Domini nostri, ferijs sextis, & u[erbi] Quadragesima crebro à p[ro]p[ter]is Sodalibus usurpandum.

Q Votidiana lectio boni Christiani, à B. Bernardus, debet esse recordatio Dominicæ passionis. Nihil arbitratu sum me scire inter vos, ait S. Paulus, nisi sibi sum Christum, & hunc crucifixum. Sed & ipse Dominus Iesus amicis suis quibusdam indicauit, nullam obsequium sibi esse, aut esse posse gratius, quā quod in meditatione Passione sua sibi deferretur. Quocirca magna esse cura debet p[ro]p[ter]is Christianis, ut libelluin aliquem habeant, ex plurimis, qui de hac materia editi sunt, ex quo materialm sibi ad meditationem necessariam decerpant; ne contingat tam salutare Exercitium à quoquam negligi. Quod si quibusdam Sodalibus non sit eiusmodi liberum promptu; ne illis in hac re, quæ maxime cordi esse debet, quicquam desimus, subiungimus sequentia Exercitia.

PRIMVM EXERCITIVM.
I. CONSIDERATIO: Quis patitur?
Dignitate Deus, qui maiestate cælū replet

& ter-

& terram. 2. homo nobilis, ex stirpe regia
Dauidis, de Spiritu sancto conceptus in
virginis utero. 3. Si intellectum spectes, do-
cissimus; si voluntatem, sanctissimus, at-
que integerrimus, qui nullo vñquam erro-
re, aut peccato vel Deum offendit, vel ho-
minem læsit. 4. Si conuersationem atten-
das, grauissimus, nunquam ridere visus, la-
chrymari saepius, & quidem deflendo pe-
cata nostra. 5. Si formam, totiusq; corpo-
ris dignitatem; speciosus est forma præ fi-
lijs hominū, complexione tenerrimus. Tā-
tus, & tam admirabilis, ô homo, patitur.

2. Pro quo patitur? Non pro diuinissimis
illis Spiritibus, Cherubinis ac Seraphinis;
sed pro hominibus, pro luto & cinere, pro
peccatoribus ingratissimis; pro te in parti-
culari viliissimo homuncione; æternis ig-
nibus digno, &c. Et non commoueris?

3. Quare patitur? Nulla illi patiënti pro-
se necessitas: non quia aliquid cognouit in
nobis bonum aut dignum, pro quo pate-
retur: non quod habeat nobis opus: non
quod accedat illi quicquam, ac detrahatur,
siue salutem, siue damnationem incurra-
mus: patitur ergo ex solo amore, pietate, &
misericordia vñtrò, sponte, alacriter. O bo-
ne I E s v , quid ibi est? mori nos debui-
mus, & tu soluis? nos peccauimus, & tu
luis? opus sine exemplo, gratia sine meri-
to,

to, charitas sine modo.

4. Quid patitur: Nihil in ipso, dolorem
cūum: corpus, corporisque omnes sensi
anima item, eiusque omnes potentiae;
nique quicquid in Christo fuit, suspi-
nas sustinuit. Pœnæ quoque fuerunt an-
bissimæ, tum ex corporis tenebrima co-
stitutione, tum quod nullo interno sol-
tio, ad ferendum suauius, subleuare jun-
tu, ô Christiane, sub spinoso capite nra
delicate miles, nihil pati vis, aut potes!

SECUNDVM EXERCITI
TIVM.

*Genera pœnarum, & cruciatiōnū quā
in passione Domini concurredi
rerunt.*

¶ Amara
separatio
matri, ac
Filij.

PRIMVM est: Amara illa separatione
matri ac filij, cūm Dominus iur' ad mo-
tem, amanissimæ matri valedixit.
Quām enim acerbum fuerit matri, & na-
matri, tam duro diuortio valedicere filio
& tali filio, eunti ad mortem, & tales
mortem?

¶ TUDÆ PRO 2. Dolor ingens, quem hausit ex Iude-
dicio, Petri proditoris nefando scelere & interitu,
negatio, di- Petri amantissimi discipuli negatione,
scipulorum discipulorum cæterorum fuga, & infidel-
itate; quos omnes tenebrime diligebat, h.

paulò antè dulci sermone, & cibo corporis
& sanguinis sui refecerat. Quam graue e-
rat vendi, ac prodi tantum principem, &
doctorem vilissimo pretio, à proprio disci-
pulo, atrocissimis inimicis, à discipulis de-
seri, à primario negari.

3. Mœstitia illa ingens, anxietas, & ago- *3 Mœstitia,*
nia in horto: quando ex nimio pauore fa- *& agonie*
ctus est sudor eius sicut gutte sanguinis de- *in horio.*
currentis in terram.

4. Ignominia, ac infamia, quam accepit *4 Ignomi-*
Dominus Iesu, dum toties ab uno loco in *nia, ac infa-*
alterum, ab Anna ad Caipham, ab illo ad *mia multi-*
Pilatum, ab eo ad Herodem, & iterum ab *plex.*
Herode ad Pilatum manibus vincitis, satel-
litibus stipatus atrocibus, per publicas pla-
teas, tanquam sicarius quidam ac latro du-
ceretur, ac verius captaretur.

5. Contumeliæ ingentes, & multiplices, *5 Contume-*
quas sustinuit, cum nunc alapis cæderetur, *liae ingen-*
nunc conspueretur, arundine percutere- *tes, & vici-*
tur, velaretur oculis, alba veste, & sordida *riae.*
purpura indueretur, Barabbæ infami latro
ni postponeretur, minus eo vita dignus cœ-
seretur, & id genus contumeliarum, conui-
tiorum, irrisiōnum pateretur.

6. Flagellatio ad columnam; quæ non *6 Flagel-*
tantum immanissima fuit, sed etiam igno- *latio.*
miniosissima.

7. Coronatio, in qua acerbissimus, & in- *7 Corona-*
explica- *lio.*

explicabilis dolor, & cruciatus, cum in-
lerabili ignominia concurrebant. O quid
erat videre Regem cæli & terræ tractan-
anni belua immanius? Carnem illam vi-
gineâ dirissimis flagellis laniari & disce-
pi; pretiosum illud caput sentibus aperi-
& lacerari.

**3 Egressio
ad populi.**

8. Egressio illa cum purpureo indume-
to, & corona ad conspectum furentis po-
puli, clamantis; crucifige, crucifige. Staba
bonus Iesus deformis, & leproso similis
clamante Pilato; Ecce homo. & quis ille
homo, & quantus, & qualis iam? quod
minis in eo species?

**9 Gestatio
Crucis.**

9. Gestatio propriæ Crucis, ac deduc-
per publicas ciuitatis magnæ plateas, in-
ter nefarios latrones, satellites, inter adi-
stantium dictoria, voces, ludibria, &c.

**10 Crucifi-
xio.**

10. Crucifixio, genus mortis crudelis,
prolixum & turpe: in quo tormenta om-
nia renouata; in quo inexplicabilis manu-
um, pedum, neruorum, venarum concus-
sio, extensio, a tormentum ingens totius
corporis.

**11 Matris in
cruce ad-
spectus.**

11. Matris dilectissimæ, ac amati discipu-
li perpetuus adspectus. Non ignorabat bo-
nus Iesus admirabiles cruces, & tormen-
ta, quibus amantissime matris suæ conser-
viabantur.

12 Mors.

12. Amara separatio corporis & animæ,

inter quæ summus semper amor fuerat,
nulla rebellio, nulla pugna. Moritur ergo
Angelorum rex & Dominus, in fine æta-
tis, viuis & integris sensibus, moritur a-
mor noster indebita morte, cum summa
angustia, totus afflatus, tot^o lacer, anxius,
sitibundus, fatigatus.

TERTIVM EXERCITIVM.

*Virtutum consideratio, quæ in Pas-
fione Domini admirabiliter
splendent.*

1. Humilitas admirabilis, qua se exina- *Humilitas.*
niuit, & ab omnibus contemni, ac despici
passus est, ne nos extollamur animo, sed il-
lius amore contemni quoque, ac despici
libenter velimus.
2. Obedientia, in re difficillima, ad mor- *Obedientia*
tem usque, & quidem Crucis; ut nos etiam
obediamus præpositis nostris, in ijs rebus
maxime, ubi sensualitas nostra repugnat.
3. Patientia, inter tot genera sibi succe- *Patientia.*
dentium cruciatuum, ut nos discamus cō-
 uitia, & iniurias deglutire, ac obliuisci, nec
verbis, nec minis, nec voluntate, nec signis
vici sci.
4. Constantia, siue perseverantia, qua *Constantia.*
neque flagitijs, neq; spinarum aculeis, ne-

K que

que clavis, neque Cruce à cursu procurandæ salutis nostræ diuelli potuit. Itidem & nobis faciendum.

Mansuetudo.

Caritas.

Contemptus mundi.

5. Mansuetudo instar ouiculæ innocentis; ut hinc discamus & nos tacere, ceden obmutescere ad vitandas contentiones & iurgias.

6. Caritas, qua sicutiuit salutem nostram qua pro crucifixoribus orauit; qua dolorum suorum oblitus, cogitationem, atque curam suam conuertit ad lucrandam animam alterius latronis; ut discamus & animarum salutem in omni loco querere ac sitire.

7. Contemptus mundi: Nam pendens in Cruce rex noster, non alium thronum habuit, quam patibulum; non aliam coronam, quam spineam; non alias epulas, quam fel & acetum: non alias comites, quas duos suspensos fures; non alias consolatores, quam amarulētos illos miseris. Et nobis igitur mundus iste vilescat, & omnis gloria, ac voluptas illius.

Hæc autem puncta non simul omnia sed nunc unum, nunc alterum, siue secundi exercitij, siue primi, expendi debent. Apperient pauca hæc aditum ad maiora, & vehementer accendere poterunt voluntatem & affectum, si debita præparatione, & diligentia examinentur, præmissa præparacione.

ratoria oratione , affixaque imaginatio-
ne nostra in Christum patientem, vel in ea
loca, quibus passus est; eo modo & ratione
quam postea paucis explanabimus, quan-
do agemus de oratione mentali.

---

*Oratio ad Iesum, pro percipiendo fru-
ctu passionis.*

Obscrote, Domine I E s v Christe , vt
passio tua sit virtus mea; qua muniar,
protegar & defendar. Vulnera tua sint
mihi cibus & potus, quibus inebrier, & de-
lecter. Aspersio sanguinis tui sit omnium
peccatorum meorum ablutio. Mors tua sit
mihi gloria sempiterna. In his sit mihi re-
fectio, exultatio, sanitas, studium, gaudiū,
desiderium corporis & animæ, nunc, & in
perpetuum, Amen.

MANVALE
LITANIAE DE PASSIO-
NE DOMINI NOSTRI
Iesu Christi.

KYrie eleison. Christe eleison.
Kyrie eleison.

Iesu Christe audi nos.

Iesu Christe exaudi nos.

Pater de cælis Deus.

Fili redemptor mundi Deus.

Spiritus sancte Deus.

Sancta Trinitas unus Deus.

Iesu triginta argenteis appretiate.

Iesu ad discipulorum pedes inclinate.

Iesu in oratione prostrate.

Iesu in agonia sanguineo sudore perfuse.

Iesu osculo à Iuda tradite.

Iesu à ministris ligate.

Iesu à discipulis derelicto.

Iesu Annæ, & Caiphæ presentate.

Iesu alapa à ministro percusse.

Iesu falsis testibus accusate.

Iesu reus mortis iudicate.

Iesu in faciem conspite, oculis ve late, colaphis cæse.

Iesu à Petro ter negate.

Iesu vincitus Pilato tradite.

Iesu ab Herode, & eius exercitu

Misere nobis.

spreit,

sprete, & illuse.
 Iesu veste alba induite.
 Iesu Barabbæ postposite.
 Iesu flagellis cæse.
 Iesu propter scelera nostra attrite.
 Iesu veste purpurea induite.
 Iesu spinis coronate.
 Iesu arundine percusse.
 Iesu à Iudæis ad Crucē postulate.
 Iesu morte turpissima condēnate.
 Iesu voluntati Iudæorum tradite.
 Iesu Crucis pondere grauate.
 Iesu vestibus exute.
 Iesu clavis in Cruce confixe.
 Iesu cum inquis reputare.
 Iesu à prætereuntibus blasphema-
     te.
 Iesu à Iudæis derise.
 Iesu à militibus illuse.
 Iesu à latrone iniurijs laceritate.
 Iesu opprobrijs saturate.
 Iesu felle & acero insidi potate.
 Iesu usque ad mortem Crucis obe-
     diens facte.
 Iesu lancea transfixe,
 Iesu de cuius latere exiuit sanguis;
     & aqua.
 Iesu de Cruce deposite.
 Iesu in monumento nouo tumu-
     late.

Miserere nobis.

Iesu, cuius liuore sanati sumus, misere te.

Iesu pro nobis crucifixe, mortue, & sepul-

te, Miserere nobis

Agnus Dei, &c. Parce nobis I E S V.

Agnus Dei, &c. Exaudi nos I E S V.

Agnus Dei, &c. Miserere nobis.

Iesu Christe audi nos.

Iesu Christe exaudi nos.

Kyrie eleison. Christe eleison. Kyrie elei-

son.

Pater noster.

Vers. Et ne nos inducas, &c.

Resp. Sed libera nos, &c.

Vers. Domine exaudi, &c.

Resp. Et clamor meus, &c.

ORATIO.

Domine I E S V Christe, fili Dei ui-
qui hora sexta, pro redemptione mi-
di, crucis patibulum ascendisti, & sa-
guinem tuum pretiosum in remissionem
peccatorum nostrorum fudisti; te humili-
ter deprecamur, ut post obitum nostrum
paradisi ianuas nos gaudenter introire
cedas. Qui viuis & regnas Deus in secula
culturum, Amen.

PAL